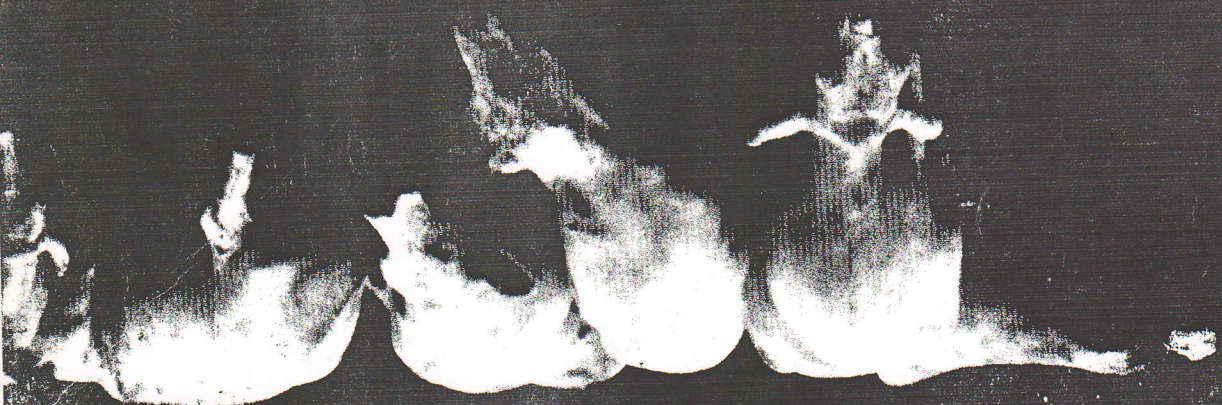

НЕТИЧНИЙ
ПОТЕНЦІАЛ
НОВИХ ПОРІД
МОЖНА
ВДОСКОНАЛИТИ

ТОК ВІТЧИЗНЯНОГО

Тваринництво України

7/2006

Вий приріст свиней на вирощуванні і відгодівлі становив 564 г. Це найкращий показник серед підприємств корпоративного типу.

Нинішні рецептури комбікормів не задовольняють максимальної високої продуктивності нових генотипів свиней через нестачу основних поживних і біологічно активних речовин.

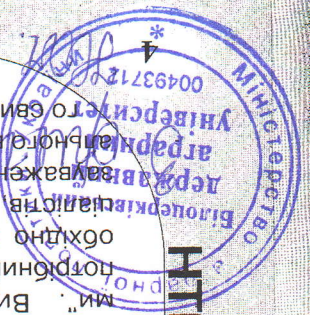
Тому нові комбікорми обов'язково повинні містити екструдовані зернові компоненти, соєвий і соняшниковий шрот, дріжджі кормові, мінерально-вітамінні премікси з повним набором вітамінів, мікроелементів, речовин, що поліпшують смак.

Такі комбікорми повинні забезпечити зниження витрат кормів на центнер продукції вирощування свиней до 3,5—4 ц кормових одиниць. В ЗАТ "Фрідом-Фарм Інтер" Херсонської та ТОВ "Агропромислова компанія" Запорізької областей минулого року завдяки збалансованості комбікормів на 1 ц продукції вирощування свиней витрачено відповідно 3,77—4,07 ц кормових одиниць.

Значного зниження витрат кормів можна досягти завдяки згодовуванню продуктів переробки сої. У 17 господарствах корпоративної вирощування цю культуру 2005 року найбільшим виробником сої було ЗАТ "Фрідом-Фарм Інтер" Херсонської області. На площі посіву 5027 га зібрано зерна 16,8 тис. тонн, або по 33,4 ц з 1 га. Виробнича собівартість 1 тонни сої — 503 гривні. Господарство має своєпереробний завод. Соеву макуху використовують для годівлі свиней.

Інші підприємства значну частину зерна сої продають на переробку місцевим олійним комбінатом. Але є розроблений спосіб переробки її в умовах господарства. На спеціальному обладнанні німеччини та голландського виробництва виводять повножировий соєвий концентрат за технологією волого-термічної обробки під тиском. Такий продукт містить від 33 до 36 % сирого протеїну та до 17 % жиру. Його успішно використовують в годівлі тварин.

НП: ПРОБАЄМИ, ПОШУКИ, ЗАДОБУТКИ

Handwritten text in blue ink: "Завдання впливає на розвиток промисловості", "3.03", "Машук", "Б/К".

Е. АДМІН, професор
А. КОРОЛЬ, асистент
Білоцерківський державний аграрний університет

У ринкових умовах зацікавленість господарств України в сучасних енергозберігаючих технологіях виробництва продуктів тваринництва зростає. Це особливо стосується одержання молока на фермах, де планують застосовувати безприв'язне утримання корів з їх доїнням у доїльних залах, обладнаних автоматизованою і комп'ютеризованою системою управління молочним стадом. Така технологія дає змогу виробляти на фермі, порівняно з прив'язним утриманням та доїнням корів у стілах, більше рентабельного, якісного молока, що підвищує прибутковість виробництва. [1, 6].

Для більшості господарств перехід на технологію з безприв'язним утриманням корів у короткі строки поки що надто дорогий. Вихід з цієї ситуації — поетапне переоснащення і реконструкція діючих молочних ферм.

Важливо, щоб на початку цієї поетапної роботи господарство мало науково-обґрунтовану хоча б ескізну кінцеву модель майбутньої молочної ферми [2, 3]. Це допоможе уникнути багатьох помилок. Особливо це стосується вибору оптимальних технологічних рішень внутрішнього плану приміщень для безприв'язного утримання корів.

Наші наукові дослідження та результати вивчення вітчизняного і зарубіжного досвіду експлуатації молочних ферм з безприв'язним утриманням корів показують, що найпоширеніші з таких недоліків — недотримання у корівниках та вильовно-кормових майданчиках основних параметрів, передусім ширини фронту годівлі для корів та проходів і проїздів, неважко планувати розміри зон годівлі й відпочинку тварин, внаслідок чого неможливо організувати групування корів. Слід також вказати на відсутність оптимальних рішень для літнього утримання худоби тощо.

Все це спонукало нас науково обґрунтувати, удосконалити і пропонувати ориєнтовні технологічні параметри та планувальні рішення щодо приміщень для безприв'язного утримання корів при реконструкції та новому будівництві молочних ферм.

У цьому зв'язку зауважимо, що реконструкція незначно зношених корівників з прив'язного на безприв'язне утримання коштує в 1,5—2 рази менше, ніж нове будівництво. Тому при суворому дотриманні всіх технологічних вимог утримання реконструкцію провадити доцільніше [4, 5, 7].

Безприв'язно-боксове утримання корів потребує, за нашими попередніми дослідженнями, шини, м.: двостороннього кормового столу — 5,

Безприв'язне утримання корів

Реконструкції чи будівництві?

молочних ферм

проходів для вільного руху тварин без перепон: між рядами боків 2,3—2,5, кормових проходів і проїздів біля кормового столу — 3,2—3,5.

У боксових корівниках для кожної корови потрібно мати одне кормове місце шириною 0,8 м та один бокс для відпочинку лежачи шириною 1,2 м. Бокси і кормовий стіл займають окремі зони приміщення, для зручності виконання технологічних процесів, зазвичай, їх розташовують уздовж корівника. Ширина кормового місця і боксу неоднакові, тому у приміщенні на кожні 3 кормових місця можна розташовувати 2 бокси для відпочинку (загальною шириною: 1,2 м x 2=2,4 м). Звідси виникають труднощі у плануванні реконструкції типових корівників з прив'язного під безприв'язного боксового утримання корів, особливо коли приміщення мають опорні колони (стовпи).

Нами об'єднані і розроблені чотири організми технологічні рішення, які враховують всі біологічні вимоги для утримання корів, як при реконструкції ферм та приміщень, так і для нового їх будівництва.

За рекомендованою нами першою схемою реконструкції типових чотирьохрядних з опорними колонами корівників із прив'язного на безприв'язно-боксове утримання корів, годівлю рив'язно-боксове утримання корів, годівлю тварин здійснюють під полешеними, навізак-титими навісими розміром у плані 12 x 110 м. Також, фактично це під навісом кормовий стіл, де на кожну корову визначено певний простір годівлі — 0,8 м. Тут можна кожну технологічну групу з 65 корів годувати за окремими раціона-ми. Всі тварини можуть вільно або за встанов-леним режимом рухатися з приміщення для відпочинку або в зворотному напрямку у межах розташування своєї групи, не змішуючись з іншими групами.

Відпочинок тварин у боксах організований у середній реконструйованого типового корівни-ка на 200 голів, розташованого за 5—6 м від навісу з кормовим столом. У колишньому

приміщенні розміром у плані 21 x 72 м замість 200 корів тепер відпочивають і споживають во-ду 260 корів у шести рядах індивідуальних боксів. Між кожними двома рядами боксів проходить шириною 2,5 м для руху корів. Така ширина дає змогу двом зустрічним коровам вільно проходити у різні боки, розвертатися назад. Внутрішнє планування передбачає окре-мий відпочинок чотирьох технологічних груп худоби, а існуючі колони не заважають руху, відпочинку тварин, прибиранням гною і внесен-ню підстилки у бокси.

Доля корів кожної технологічної групи по-чергово у доільно-молочному блоці, де розта-шовані доільний зал з двома установками типу "Ялінка", "Парагел" або "Тандем", молочна зберігання молока, переділічний майданик для первинної обробки, охолодження і шовані доільний зал з двома установками типу "Ялінка", "Парагел" або "Тандем", молочна зберігання молока, переділічний майданик для корів (накопичувач); пункт штучного осмєнення корів; службові і туалетні кімнати для персоналу.

Виділення гною з приміщень для відпочинку корів та навісів з кормовим столом проводять з допомогою трактора з бульдозерною навіскою або транспортером типу "Дельта-скрепер". У доільному залі гній видаляють гідрозливом.

Направлений рух тварин в середній приміщенні і між ними організовують з допомо-гою двосторонніх воріт, огороджених спря-мовуючих скотопрогонів висотою 1,4 м та ши-риною 3 м, які мають бетоноване покриття.

Для літнього утримання корів пропонується удосконалення ними вільно-кормовий май-данчик, що прилягає до основних приміщень ферми, має такі ж самі за призначенням секції для технологічних груп тварин, як і у приміщен-нях для відпочинку. На майданчику на кожну ко-рову відводиться для годівлі з кормових столів 9,6 м² площі з бетонованим покриттям і 20 м² без покриття.

За іншою схемою реконструкції чотирьох-рядних типових корівників із прив'язного утриман-ня на безприв'язне, але з відпочинком корів

ЛІТЕРАТУРА

1. Девік В. Мрії збуваються // Пропозиція. — 2005. — №1. — С. 109.
2. Калашников А. П., Литвиненко И. Т. Реконструкція ферм в Сибіру // Животноводство. — 1985. — №12. — С. 15—19.
3. Кобелева С. А. Реконструкція живоотноводческих зданий // Зоотехника. — 2000. — №3. — С. 24—26.
4. Радченко В. В., Чизурнов Е. И., Сидора А. С. Реконструкція ферм кривного розташованого

5. Райко В. І., Кашуць Ю. І., Тадей В. І. Реконструкція тваринницьких ферм. — К.: Видавничий, 1984. — 48 с.
6. Сударев Ю. Мясное скотоводство // Мясное скотоводство. — 1999. — №6. — С. 34—39.
7. Старков А. А. Улучшить экономическое обоснование реконструкций ферм // Животноводство. — 1985. — №2. — С. 50—52.

на глибокій довго-незмінній підстильці, організації годівлі, відпочинку корів і їх доїння здійснюється в окремих приміщеннях.

Годують тварин з двобічних кормових столів, розташованих під полегшеними навісами розміром у плані 12 x 100 м. Забезпечення опти-мальний фронт годівлі для корів 0,8 м на 1 голову. Тварини, як і у варіанті реконструкції з боксами можуть вільно або за режимом рухатись у скоторогонах.

Відпочинок корів на глибокій підстильці організований в середній реконструйованого типу повного корівника на 200 голів розміром у плані 21 x 72 м, але тут розташовують на підстильці 230 голів, згідно з оптимальною нормою — 5 м² на одну корову. Всі тварини переносимими загородами поділені на чотири технологічні групи. Взадовж приміщення збудований проїзд шириною 3,5 м для щоденного вивантаження підстилки і проходу корів у доїльний зал. Нормальний відпочинок тварин на глибокій підстильці забезпечується тільки у тому разі, як-що суху солом'яну підстилку вносять щоденно з розрахунку 3,5—4 кг на одну корову. Видалення гною з приміщення для відпочинку проводять один раз за рік влітку з допомогою трактора-бульдозера.

Корів доять цілорічно у одному доїльно-молочному блоці на установках різного типу, як і за першою схемою.

Для літнього утримання корів використовують вільно-кормовий метод данчик, що прилягає до основних приміщень ферми і має вісім секцій для такої ж кількості тварин. Пропоновані дві схеми реконструкції існуючих молочних ферм з прив'язного на безприв'язного утримання корів мають такі переваги:

- забезпечуються в технологічні параметри для комфортного утримання корів, що сприяє високій молочній продуктивності і поліпшенню здоров'я тварин;
- кількість поповнення корів у реконструйованих типовах збільшується на 15—30%;
- реконструкція приміщень для нової технології виробництва молока коштує у 1,5—2 рази менше, ніж нове будівництво.

Якщо у господарстві існуючі приміщення не молочний ферми дуже старі і не підходять для реконструкції, а є кошти, то можна організувати нове будівництво молочної ферми з безприв'язним з відпочинком тварин на глибокій довго-незмінній підстильці.

Нові корівники повинні мати у плані розміри 26 x 85 м, де утримують чотири групи по 50 голів. Такі приміщення можуть мати у середній опортні стовпи на стику зон відпочинку та годівлі, тобто там, де вони не перешкоджають руху і місцю перебування тварин. Цей корівник завдяки ширині 26 м та довжині 85 м забезпечує розміщення в середній частині (шириною 5 м) з оптимальною шир-

ГНАТЮК С. Стихійне реформування спричинило занепад	2
АДМІН Е., КОРОЛЬ А. Безприв'язне утримання корів при реконструкції чи будівництві молочних ферм	4
ПАЛАГУТА А. Рациональна конструкція годівниць	7
ЖУКОВ В., КУРНАЄВ О., НІКІТЕНКО Л. Вологе сіно доцільно пресувати	9

ПЛЕМРБОТА ТА ВІДТВОРЕННЯ СТАДА

ШКУРКО Т. Біологічні особливості корів та їх молочна продуктивність	11
АКИМОВ С. Базові типи для формування нових порід	13
ЦИБЕНКО В. Споріднений підбір у свинарстві	15
ОНИЩЕНКО А. Фізико-хімічний склад м'яса у свиней різних генотипів	17
ФЕДОРОВИЧ Е., СІРАЦЬКИЙ Й. Чим відрізняється розвиток однопорідних тварин	20

КОРМИ ТА ГОДІВЛЯ

СТЕБЛИНИН А., МІНЕВИЧ І., ГРИГОР'ЄВА А., ІСАКОВА А. Білковий корм для жуйних тварин	23
ЧУМАЧЕНКО І., ПАНАСЕНКО Ю., КОРОПЕЦЬ Л. Замінники молока у годівлі молодняку	25
КАЛИНКА А. Комбіновані силоси з кармацьких травосумішок	29

НАУКОВЦІ — БДЖОЛЛЯРАМ

ТОКАРЕВ М., ПРИТУЛА Ф. Бережіть бджіл від отруєння рослинами	31
Ексклюзивний всеоуч	33
Вийшли друком галузеві посібники	33

ТВАРИННИЦТВО УКРАЇНИ

№ 7/2006 р.
Формат 60x84/8. Папір офсетний №1.
Гарнітура Свобода. Офсетний друк. 3,72 умовн. друк. арк.
9,95 умовн. фарб. відб., 5,8 обл.-вид. арк. Наклад 750 прим.
Підписано до друку 5.07.2006 р.
Набір та верстка редакції журналу.
Надруковано поліграфічним підприємством "Катан"